

Sygn. akt IV U 716/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2019 r. w S.

odwołań M. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 17.08.2018 r. i 05.09.2018 r. Znak (...)

w sprawie M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

oddala odwołania.

Sygn. akt IV U 716/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 sierpnia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.24 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz.887) przyznał M. L. prawo do emerytury od 1 lipca 2018r. w kwocie zaliczkowej ustalonej na 928,31 złotych brutto miesięcznie wskazując, że ostateczna wysokość świadczenia zostanie ustalona po zakończeniu postępowania wyjaśniającego z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Jednocześnie organ rentowy odmówił M. L. prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach wskazując, że nie udowodniła co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2018r. (decyzja z 17 sierpnia 2018r. o przyznaniu emerytury w kwocie zaliczkowej k.17-18 akt emerytalnych). Następnie, po zakończeniu postępowania wyjaśniającego z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, decyzją z 5 września 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., na podstawie art.24 w/w ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej emeryturę od 1 lipca 2018r. ,tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku (w decyzji omyłkowo wskazano datę 1 września 2018r.) ustalając jej wysokość na 928,31 złotych brutto miesięcznie – bez kwoty zwiększenia z tytułu opłacania składek na FUSR i bez kwoty okresowej emerytury kapitałowej (decyzja z 5 września 2018r. o przyznaniu emerytury k.22 akt emerytalnych).

Odwołania od obu powyższych decyzji złożyła ubezpieczona M. L., reprezentowana przez pełnomocnika, zaskarżając je w zakresie, w jakim organ rentowy nie przyznał ubezpieczonej prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Decyzjom zarzucono błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że przed 1 stycznia 2009r. ubezpieczona przez co najmniej 15 lat nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, podczas gdy ubezpieczona wykonywała tego rodzaju pracę przez pełny 15-letni okres, co powoduje, że spełnia ona przesłanki do przyznania jej emerytury z rekompensatą. W uzasadnieniu odwołania wskazano, że w okresie od 1 października 1992r. do 25 lipca 2018r. ubezpieczona była zatrudniona w firmie (...) i przez cały okres zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę na stanowisku prasowaczki, która to praca w myśl wykazu A dział VII, poz.8 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podkreślono, że nieprawdziwe jest stwierdzenie zawarte w świadectwie pracy, że w okresie od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1993r. ubezpieczona wykonywała pracę w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, podobnie jak stwierdzenie, że w okresie od 1 stycznia 1994r. do 31 grudnia 1998r. wykonywała pracę na stanowisku szwaczki-prasowaczki. Stałą pracą wykonywaną przez ubezpieczoną była praca na stanowisku prasowaczki i oceny tej nie zmieniają ewentualne sporadycznie wykonane czynności w postaci w postaci przyszywania guzików lub wycinania elementów. Na okoliczność rodzaju wykonywanej przez ubezpieczoną pracy zgłoszono dowód z zeznań świadków w osobach współpracowników ubezpieczonej. Wskazując na powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do rekompensaty (odwołanie wraz z załącznikami k.1-29 akt sprawy).

Odwołania ubezpieczonej od decyzji 17 sierpnia 2018r. i od decyzji z 5 września 2018r. zarejestrowane zostały pod sygnaturami akt odpowiednio IV U 716/18 i IV U 717/18. Postanowieniem z 21 stycznia 2019r. Sąd połączył obie sprawy celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 716/18 (postanowienie z 21 stycznia 2019r. k.93 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podnosząc, że ubezpieczona nie przedstawiła świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a w konsekwencji nie wykazała, że legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.30 i k.79 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W okresie od 1 października 1980r. do 30 września 1992r., ubezpieczona M. L. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników (zaświadczenie Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 6 lipca 1980r. k.6 akt emerytalnych).

W dniu 1 października 1992r. ubezpieczona skierowała do E. G. prowadzącej Zakład (...) z siedzibą w S. (późniejsza nazwa Firma (...)) podanie o zatrudnienie jej od dnia 1 października 1992r. (podanie o zatrudnienie z 1 października 1992r. k.1B akt osobowych ubezpieczonej z okresu zatrudnienia u E. G.). W dniu 1 października 1992r. E. G. zawarła z ubezpieczoną umowę o pracę na okres próby do 31 grudnia 1992r. w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu na stanowisku prasowaczki (umowa o pracę na okres próbny z 1 października 1992r.k.2B akt osobowych). W dniu 31 grudnia 1992r. ubezpieczona i E. G. zawarły umowę o pracę na czas określony od 1 stycznia 1993r. do 31 marca 1993r., na mocy której ubezpieczona zatrudniona została w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu na stanowisku prasowaczki (umowa o pracę z 31 grudnia 1992r. k.3B akt osobowych). Następnie ubezpieczona i E. G. zawarły kolejne umowy o pracę na czas określony – w dniu 1 kwietnia 1993r. na czas od 1 kwietnia 1993r. do 30 czerwca 1993r., w dniu 1 lipca 1993r. na czas od 1 lipca 1993r. do 30 września 1993r. i w dniu 1 października 1993r. na czas od 1 października 1993r. do 31 grudnia 1993r., na mocy których ubezpieczona zatrudniona została w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu na stanowisku prasowaczki (umowy o pracę z 1 kwietnia 1993r., 1 lipca 1993r. i 1 października 1993r. k.4B, 5B i 7B akt osobowych).

W dniu 31 grudnia 1993r. ubezpieczona i E. G. zawarły kolejną umowę o pracę, na mocy której ubezpieczona zatrudniona została w firmie krawieckiej E. G. na czas określony od 1 stycznia 1994r. do 31 marca 1994r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku prasowacza-szwacza (umowa o pracę z 31 grudnia 1993r. k.10B akt osobowych). W dniu 1 kwietnia 1994r. ubezpieczona i E. G. zawarły kolejną umowę o pracę, na mocy której ubezpieczona zatrudniona została w firmie krawieckiej E. G. na czas określony od 1 kwietnia 1994r. do 30 czerwca 1994r. w pełnym

wymiarze czasu pracy na stanowisku prasowacza-szwacza (umowa o pracę z 1 kwietnia 1994r. k.13 B akt osobowych). Wreszcie w dniu 30 czerwca 1994r. ubezpieczona i E. G. zawarły umowę o pracę, na mocy której ubezpieczona zatrudniona została w firmie krawieckiej E. G. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku szwaczki-prasowaczki (umowa o pracę na czas nieokreślony z 30 czerwca 1994r. k.14B akt osobowych). W piśmie z 18 stycznia 1999r. pracodawczyni powierzyła ubezpieczonej od 1 stycznia 1999r. stanowisko prasowaczki (angaż z 18 stycznia 1999r. k.33B akt osobowych). Na stanowisku prasowaczki ubezpieczona była zatrudniona w firmie (...) do końca zatrudnienia tj. do 25 lipca 2018r. Umowa o pracę została rozwiązana za porozumieniem stron w związku z osiągnięciem przez ubezpieczoną wieku emerytalnego (zaakceptowane podanie ubezpieczonej o rozwiązanie umowy o pracę z 23 maja 2018r. k.8c akt osobowych i świadectwo pracy z 25 lipca 2018r. za okres zatrudnienia od 1 października 1992r. do 25 lipca 2018r. ze wskazaniem, że od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1993r. było to zatrudnienie w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, a od 1 stycznia 1994r. do 25 lipca 2018r. w pełnym wymiarze czasu pracy oraz że w okresie od 1 października 1992r. do 30 czerwca 1994r. oraz od 1 stycznia 1999r. do 25 lipca 2018r. było to zatrudnienie na stanowisku prasowaczki, a w okresie od 1 lipca 1994r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku szwaczki-prasowaczki k.9c akt osobowych).

W dniu 4 września 2018r. ubezpieczona wystąpiła do pracodawczyni z wnioskiem o wydanie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach (wniosek ubezpieczonej z 4 września 2018r. k.13C akt osobowych). W tym samym dniu ,tj. 4 września 2018r. ubezpieczona odebrała świadectwo pracy datowane na 29 sierpnia 2018r., w którym pracodawczyni wykazała, że ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu wykazu A, dział VII, poz.8 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., przy czym w okresie od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1993r. pracę tę wykonywała w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, a w okresie od 1 stycznia 1994r. do 31 grudnia 2008r. w wymiarze pełnego etatu (świadectwo pracy z 29 sierpnia 2018r. k.12C akt osobowych). Po otrzymaniu powyższego świadectwa pracy, w piśmie z 6 września 2018r. ubezpieczona wystąpiła do pracodawczyni z wnioskiem o sprostowanie świadectwa pracy wydanego w dniu 4 września 2018r. poprzez wskazanie, że przez cały okres zatrudnienia była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, a ponadto, że w całym okresie zatrudnienia wykonywała pracę prasowaczki (wniosek z 6 września 2018r. o sprostowanie świadectwa pracy k.14C akt osobowych). W odpowiedzi na powyższe E. G. skierowała do ubezpieczonej pismo z 12 września 2018r., w którym wskazała, że w świetle dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w szczególności umów o pracę brak jest podstaw do sprostowania świadectwa pracy w zakresie wymiaru czasu pracy od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1993r., a także w zakresie zajmowanego stanowiska pracy (pismo E. G. z 12 września 2018r. k.15C akt osobowych). Ubezpieczona nie wystąpiła na drogę sądową o sprostowanie świadectwa pracy (zeznania ubezpieczonej k.94 akt sprawy).

Firma krawiecka E. G. o nazwie (...) specjalizowała się w szyciu konfekcji. W początkowym okresie zatrudnienia ubezpieczonej były to męskie spodnie garniturowe, a następnie odzież damska – kurtki, garsonki, żakiety. Ubezpieczona od początku zatrudnienia wykonywała pracę na stanowisku prasowaczki. Obsługiwała specjalne żelazko z wytwornicą parową, którym wykonywała tzw. podprasówki dołów i kantów w spodniach, a następnie prasowała uszyte przez szwaczki spodnie na tzw. „gotowo”. W późniejszym okresie ubezpieczona prasowała inne części odzieży. Na początku zatrudnienia obok ubezpieczonej jeszcze jedna osoba pracowała na stanowisku prasowaczki. Następnie przez większość okresu zatrudnienia ubezpieczona była jedyną osobą zatrudnioną na stanowisku prasowaczki. Pracę polegającą na prasowaniu szytej odzieży ubezpieczona wykonywała stale przez cały okres zatrudnienia, również w okresie od 1 stycznia 1994r. do 31 grudnia 1999r., kiedy formalnie zajmowała stanowisko prasowacza-szwacza. Zakład pracy był czynny od godziny 7.00 rano, godziny zakończenia pracy były różne, często przekraczały godziny określone wymiarem czasu pracy (zeznania świadków H. I., Z. M. i A. S. k.94v-95 akt sprawy, zeznania ubezpieczonej k.93-v-94 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. L. podlegało oddaleniu.

Stosownie do treści art.2 ust. 5 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2015r., poz.965 ze zm.), pod pojęciem rekompensaty należy rozumieć odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do

wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Zgodnie z art.21 ust.1 i 2 oraz art.23 ust.1 i 2 tej samej ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art.173 i art.174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Artykuł 22 ust.1-3 ustawy o emeryturach pomostowych zawiera normy regulujące wyliczenie rekompensaty.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że ubezpieczona nie legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu dotychczasowych przepisów. Zgodnie z §2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz.43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W odwołaniu i w toku procesu ubezpieczona podnosiła, że od 1 października 1992r. do 25 lipca 2018r. była zatrudniona w firmie krawieckiej E. G. z siedzibą w S. i przez cały okres zatrudnienia wykonywała pracę na stanowisku prasowaczki, która to praca w myśl załącznika do w/w rozporządzenia wykaz A, dział VII, poz.8 zaliczana jest do pracy w szczególnych warunkach. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe z zeznań świadków oraz z zeznań ubezpieczonej wykazało, że w okresie w/w zatrudnienia ubezpieczona wykonywała pracę polegającą na prasowaniu odzieży szytej w w/w firmie krawieckiej. W tym celu obsługiwała specjalne żelazko wyposażone w wytwornicę pary. Z akt osobowych ubezpieczonej wynika, że okresowo pracodawczyni powierzyła ubezpieczonej obok obowiązków prasowaczki również obowiązki szwaczki, niemniej jak wynika z zeznań w/w osób, faktycznie ubezpieczona nie wykonywała innej pracy niż prasowanie, ewentualne inne czynności mogła wykonywać sporadycznie. W tych okolicznościach stwierdzić należało, że praca ubezpieczonej odpowiadała pracy, o której mowa w wykazie A, dział VII, poz.8 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. - obsługa urządzeń do prasowania w przemyśle odzieżowym.

Ustalenie, że ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach nie wystarczyło jednak do uwzględnienia odwołania ubezpieczonej, a to z uwagi na brak co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W oparciu o dokumenty z akt osobowych ubezpieczonej i świadectwo pracy dokumentujące okres pracy ubezpieczonej Sąd ustalił, że ubezpieczona była zatrudniona u E. G. od 1 października 1992r. do 25 lipca 2018r., co oznacza że do 31 grudnia 2008r. ubezpieczona przepracowała u E. G. 16 lat i 3 miesiące. Z dalszych ustaleń Sądu wynika, że przez pierwszy rok i trzy miesiące ,tj. od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1993r. ubezpieczona była zatrudniona w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, a zatem ten okres zatrudnienia nie wypełnia przesłanki wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym miejscu wskazać należy, że w aktach osobowych ubezpieczonej znajdują się dokumenty w postaci 5 umów o pracę, z których wynika, że przez kolejne miesiące od 1 października 1993r. do 31 grudnia 1998r. ubezpieczona była zatrudniona w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu (vide: umowy o pracę karty od 2 do 5 części B i k.7B akt osobowych ubezpieczonej). W toku zeznań ubezpieczona potwierdziła, że zawierała z pracodawczynią tego rodzaju umowy. Również na k.7 akt o ustalenie kapitału początkowego znajduje się potwierdzenie okresów ubezpieczenia M. L. z 13 grudnia 2006r. sporządzone przez Wydział Ubezpieczeń i Składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S., z którego wynika, że okresie od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1993r. ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w wymiarze $\frac{3}{4}$ czasu pracy. W tych okolicznościach Sąd nie uwzględnił obecnych, składanych w toku procesu sądowego i ponad 25 lat od chwili zawarcia umów, twierdzeń ubezpieczonej, że w w/w okresie wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Z tych samych względów Sąd nie uwzględnił również twierdzenia ubezpieczonej, że do okresu pracy w szczególnych warunkach zaliczyć należy okres jej pracy u E. G. poczynając od 1 października 1991r., a nie od 1 października 1992r., gdyż w tej dacie rozpoczęła pracę na rzecz w/w

pracodawczyni. Zauważyć należy, że zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów nie potwierdzają, aby początek zatrudnienia ubezpieczonej nastąpił od 1 października 1991r., ponadto do wniosku o emeryturę sama ubezpieczona załączyła urzędowy dokument w postaci zaświadczenia Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 6 lipca 2010r., z którego wynika, że do 30 września 1992r. ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników (zaświadczenie z 6 lipca 2018r. k.6 akt emerytalnych).

W tych okolicznościach okres pracy ubezpieczonej u E. G. w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu dotychczasowych przepisów to okres od 1 stycznia 1994r. do 31 grudnia 2008r., co stanowi 15 lat. Zauważyć jednak należy, że jak wynika ze świadectwa pracy ubezpieczonej (k.13 akt emerytalnych), w okresie tym ubezpieczona posiadała okresy nieskładkowe, a ponadto korzystała kilkunastokrotnie z urlopu bezpłatnego o różnej długości – najczęściej 1 dnia, ale również 2 lub 3 dni, a jeden – najdłuższy urlop bezpłatny trwający od 31 stycznia 1994r. do 11 lutego 1994r., obejmuje 12 dni. Okresy urlopów bezpłatnych jako okresy niewykonywania pracy podlegają odliczeniu od okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a to powoduje, że ubezpieczona nie legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Należy wskazać, że wymagany okres zatrudnienia musi być wykazany w całości (w wymiarze pełnych 15 lat) i choćby 1 dzień ma znaczenie dla ustalenia wymaganego stażu pracy. Należy zauważyć, że ubezpieczona występowała do pracodawczyni o sprostowanie świadectwa pracy, ale wniosek ten nie dotyczył okresów urlopu bezpłatnego, dlatego Sąd nie uwzględnił obecnych podnoszonych w toku procesu twierdzeń ubezpieczonej, że nigdy nie korzystała ona z urlopu bezpłatnego i każdego dnia przychodziła do pracy, a w tym czasie pracodawca wyjeżdżał np. na urlop (zeznania k.95v akt sprawy). Zauważyć należy, że wykaz urlopów bezpłatnych wskazuje na jednodniowe, dwudniowe lub dłuższe urlopy bezpłatne nie przypadające ani na okres wakacyjny, ani świąteczny, dla przykładu - 06.02.1995r., 11.10.1995r., 05.02.-10.02.1996r., 25.11.1996r., 30-31.12.1997r. a w aktach osobowych ubezpieczonej znajdują się karty urlopowe (k.16B-17B akt osobowych, k21B, k.23B akt osobowych, karta urlopową na k.30B akt osobowych i załącznik w postaci wniosku o urlop).

Mając na uwadze powyższe okoliczności i ustalenia na podstawie art.477¹⁴§1 kpc Sąd oddalił odwołania ubezpieczonej jako nieuzasadnione.